

REVOLUTIONAIR SOCIALISTISCHE ARBEIDERSPARTIJ

De **Revolutionair Socialistische Arbeiderspartij** (RSAP) was in de periode tussen 1935 en 1940 de voornaamste extreem-linkse concurrent van de **Communistische Partij Holland** (CPH). De RSAP was ontstaan na een fusie van de in 1929 door dissidente communisten opgerichte **Revolutionair Socialistische Partij** (RSP) en de **Onafhankelijke Socialistische Partij** (OSP), een in 1932 opgerichte afsplitsing van de SDAP. Beide partijen waren er niet in geslaagd om te profiteren van de door de economische crisis aangewakkerde onvrede onder de arbeiders. De RSP wist bij de Tweede-Kamerverkiezingen van 1933 wel een zetel te winnen. Dit dankte de partij aan haar nauwe bindingen met het NAS, een kleine, revolutionaire vakbond, en zeker ook aan haar campagne voor vrijlating van haar gevangenen genomen lijsttrekker Henk Sneevliet.

Reeds vanaf 1933 werkten beide partijen samen in allerlei comités tegen fascisme en oorlog. Tot een fusie kwam het echter niet, onder meer vanwege onenigheid over de naam van de partij, de invulling van de bestuursfuncties en de internationale oriëntatie van de nieuwe partij. De fusiebesprekingen werden in de herfst van 1934 hervat nadat de grootste tegenstanders van de fusie, Jacques de Kadt en Sal Tas, uit de OSP waren gestapt. Na enige maanden onderhandelen werden de beide partijen het ditmaal wel met elkaar eens. Nadat op 18 januari 1935 de besturen van beide partijen het eens waren geworden over de fusie, werd op 3 maart 1935 de RSAP opgericht. De nieuwe partij telde 3700 leden. Als voorzitter werd voormalig OSP-voorzitter P.J. Schmidt gekozen, terwijl Sneevliet secretaris van de partij werd. Zowel de beginselverklaring als het partijblad *De Nieuwe Fakkel* werden van de OSP overgenomen.

De RSAP zou in de vijf jaar van haar bestaan weinig succes hebben. De partij kreeg te maken met een doorlopende serie van mislukkingen en teleurstellingen. De eerste teleurstelling was het magere resultaat dat de partij in het voorjaar van 1935 bij de Provinciale-Statenvierkiezingen en gemeenteraadsverkiezingen haalde. Alleen in Noord-Holland, Zuid-Holland en Overijssel wist de RSAP Statenzetels te veroveren. In de zomer van 1935 ontstond bovendien een intern conflict over de internationale verbindingen die de partij zou moeten onderhouden. Het conflict kreeg een explosieve lading doordat veel OSP'ers zich ondervertegenwoordigd voelden in de partij. In november 1935 leidde het conflict tot roeyement van verschillende opposanten, waarop veel OSP'ers de RSAP de rug toekeerden. De partij verloor in een klap 1400 leden. Twee prominente OSP'ers die in de RSAP waren gebleven, Schmidt en Stien de Zeeuw, zouden in de zomer van 1936 alsnog de partij verlaten. Het geloof in het communisme was bij beiden ernstig aangetast door de Moskouse showprocessen en zowel Schmidt als De Zeeuw meenden dat de RSAP zich nu sterker moest profileren als beschermer van de democratie. Na het vertrek van Schmidt werd Sneevliet de onbetwiste leider.

In 1937 verloor de RSAP bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer haar enige, door Sneevliet bezette zetel. De partij behaalde 32.846 stemmen (0.81%). De RSAP werd in dit jaar nog sterker dan voorheen geconfronteerd met de haatcampagne die de CPH had opgezet. Volgens de CPH was de RSAP een trotskistische sekte die de revolutie bewust saboteerde. Overigens zou de RSAP in hetzelfde jaar definitief breken met Lev Trotski, onder meer vanwege een verschil van opvatting over de te volgen vakbondspolitiek. Een kleine groep trotskisten in de RSAP besloot daarop de partij te verlaten en een eigen groepering op te zetten: de Groep van Bolsjewiki-Leninisten.

Ondanks alle tegenslagen zou de RSAP haar bestaan tot aan de Tweede Wereldoorlog weten te rekken. In de laatste jaren voor de oorlog wist de partij zelfs weer enigszins op te krabbelen uit het dal. Zo leverden de Provinciale-Statenvierkiezingen en gemeenteraadsverkiezingen van 1939 een kleine winst op ten opzichte van 1937. Ook het ledental was licht toegenomen.

In juli 1940, kort na de Duitse inval, hief de RSAP zichzelf op. De harde kern van de partij zette vervolgens het Marx-Lenin-Luxemburg-Front op, een verzetsorganisatie die met haar cellen vooral in de grote steden actief was. Door verspreiding van een bulletin trachtte het MLL-Front de Nederlandse arbeiders ervan te overtuigen dat zij zowel van de fascistische bezetter als van de imperialistische geallieerden weinig te verwachten hadden. Alleen een Derde Front van klassenbewuste proletariërs kon redding brengen.

Eind februari, begin maart 1942 arresteerde de Duitse *Sicherheitsdienst* vrijwel de gehele leiding van het MLL-Front, onder wie Sneevliet. De meesten van hen werden kort na hun arrestatie gefusilleerd. Vrijwel direct na het verdwijnen van haar leiding viel het MLL-Front in twee nog kleinere groepjes uiteen, het Comité van Revolutionaire Marxisten (CRM) en de Communistenbond

Spartacus. Na de oorlog zou vanuit het CRM de **Revolutionair Communistische Partij (RCP)** worden opgezet.